

Zempléni Tájak Helyi Közösség
Tervezést Koordináló Csoport
Sárospatak

A Zempléni Tájak Helyi Közösség SWOT elemzése

Erősségek:	Gyengeségek:
<ul style="list-style-type: none"> • A térség geopolitikai, nemzetiségi helyzetéből adódóan meglévő kapcsolatok megléte, fejlődése, erősödő hármashatármenti gazdasági, kulturális együttműködés. • Mérsékeltén átalakított természeti környezet, védett természeti területek, tájvédelmi körzetek, natúrpark, ÉTT és NATURA 2000, értékes növény- és állatvilág. • A lakossági infrastruktúra kiépítettség foka magas, meghaladja az ország más határmenti térségeinek infrastrukturális ellátottságát. • A természetközeli turisztikai ágak fejlesztésének alapjai a térségben rendelkezésre állnak. A minőségi turizmus – kastély és konferencia turizmus, falusi-, örökség- és vadász-, aktív turizmus alapfeltételei adottak a térségben. • Nemzetközi és hazai jelentőségű természeti és emberalkotta adottságok, emlékek és értékek, turisztikai vonzerők. • Magas fokú erdősültség, természetközeli erdőkezelés és az ebből adódó nyersanyag feldolgozás. • Határmenti piac. • A térségben 7 középfokú és két felsőfokú oktatási intézményi infrastruktúra van. • Az oktatás fejlesztésére térségi összefogások. • Kedvezőek az exportképes gyümölcs- és szőlőtermesztés feltételei. • Természeti erőforrások rendelkezésre 	<ul style="list-style-type: none"> • A térség országos viszonylatban periferikus földrajzi fekvésű. • A lakosság korstruktúrája elöregedő, a népsűrűség alacsony, a népesség fogy, jelentős az elvándorlás. • Az országos és a megyei átlagot jelentősen meghaladó mértékű a munkanélküliségi ráta, a munkanélküliek képzettség szerinti szerkezete kedvezőtlen. • Ritkák a nem közvetlen anyagi haszonnal járó közösségi szintű együttműködések • Hiányoznak a mg-i termények versenyképességét javító, térségi hozzáadott értéket növelő feldolgozó üzemek, logisztikai szolgáltatások. • A roma lakosok aránya magas és növekvő mértékű, jelentős részük szegregáltan él. • Egészségügyi és szociális ellátás túlterhelt, rehabilitáció és prevenció nem elégséges. • A térségben magas a mezőgazdaság, alacsony a szolgáltatások, ipar súlya. • A szántóterületek átlagos aranykorona értéke alacsony. • Az állatállomány csökken, a korábbi jelentősebb kapacitások leépültek. • Kevés, tőkeszegény kényszervállalkozások. • Több településről nehézkes a tömegközlekedés, több zsáktelepülés van a térségben. • Idegenforgalmi vállalkozáshoz szükséges információ és ismeret hiány.

<p>állnak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ipari park, vállalkozói park, ipari hasznosításra alkalmas szabad ingatlanok. • Gyógyhatású melegvíz források. • Széleskörű rekreációs adottságok (lovaglás, horgászat, vadászat, vízi sportok). • A települések zömében meglévő AMK-k, faluházak, tájházak programszervezése. • Hagyományőrző és egyéb civil és non-profit szervezetek működése, élő néphagyományok, hagyomány ápolás. • Igény a rendezett faluképre, az aktívabb civil életre. • Szabad, még dolgozni akaró kihasználatlan munkaerő, átképzések, tanfolyamok igénye. • LHH besorolás pályázatoknál. • Aktívan működő érdekképviseleti szervezetek. • Sport és kultúra támogatása – évek óta működő programok (Abylimpia, Kulturális Találkozók). • Fő közlekedési útvonalak közelsége. • Öntözésre alkalmas szabad élővizek. • Komoly szellemi tőke, munkakultúra, technikai háttérrel rendelkező stabil cégek jelenléte. • Legkeletibb, biztonságos hely - marketing értéke. • Sikeresen végrehajtott Leader+ programok, gyakorlott menedzsment kapacitás. • Kialakított hazai és nemzetközi partnerség, elindított együttműködési programok („A Tisza, mint turisztikai és kulturális folyosó” című program elindítása másik hat HACS-csal) • Aktív szervezetek, a sérült, fogyatékkal élő és hátrányos helyzetű emberek segítésére. • Nagy biomassza potenciál. 	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi turisztikai marketing hiánya, kiépítetlen turisztikai információs rendszer. • Szálláshelyek mennyiségi és minőségi hiányosságai. • Turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások alacsony színvonalúak. • Tájékoztatottság és IT ismeretek hiánya: sokszor a közsféra dolgozói sincsenek tisztában speciális helyzetekkel. • Az akadálymentesítés és esélyegyenlőség alacsony foka. • (SZ.J.) • Nappali és krízisjellegű szociális és gyermekvédelmi ellátás alacsony foka. • Civil érdekképviseletek hiánya a kistelepüléseken. • Szegénytelepek, kolóniák megléte, alpinfrastrukturális ellátottságuk hiányos. • Roma kulturális örökség elhalványulása. • Kevés roma vállalkozó. • Tisza-, Bodrog-, Karcsa-part sok helyen rendezetlen, a folyók vízminősége változó. • Meglévő élő- és termálvizeink kihasználatlanok. • Rossz megközelíthetőség, a forgalomhoz képest romló állapotú közúthálózat. • Rendezésre szoruló faluképek. • Identitástudat alacsony foka. • Elavult, hibás agrárstruktúra.
--	--

Lehetőségek:	Veszélyek:
<ul style="list-style-type: none"> • Magyar-szlovák-ukrán határmentiségéből adódó vonzáskörzet növekedés gazdasági, kereskedelmi, piaci kapcsolatok potenciális fejlődése. • Az elmaradott, ill. határmenti térségekre vonatkozó állami, európai uniós támogatások fokozottabb igénybevétele. • Feldolgozóipari tevékenység kiépítésével, a mező- és erdőgazdasági termékek fajlagos és hozzáadott értékének helyi növelése. • A hagyományokkal bíró extenzív legeltető állattenyésztés felélesztése, feldolgozóipari tevékenységgel, térségi specifikumok gyártásával kiegészítve. • Kézműipar fejlesztése, a térség kulturális termékeinek turisztikai palettán való értékesítése. • Térségi turisztikai menedzsment és marketing partnerségi alapon történő kiépítése. • A hagyományos, biológiai és ökológiai agrárgazdálkodás lokális termékei iránti kereslet növekszik a hazai és az európai piacokon. • Növekszik a térség turisztikai kínálata iránti érdeklődés és bővül az ezt kiaknázni akaró helyi vállalkozói kör. • A gazdasági együttműködések (integrátor szervezetek, új típusú szövetkezetek) szerepe felértékelődik. • Növekszik a befektetői érdeklődés a térség iránt. • Nemzetközi és belföldi turizmus élénkülése, a táji, természeti értékek megóvása és turisztikai hasznosítása előtérbe kerül. • A cigándi árapasztó tározó és a kapcsolódó komplex tájgazdálkodási modellkísérlet eredményeinek többcélú hasznosítása. • Testvér települések, egyéb nemzetközi kapcsolatok bővülése - közös projektek. • Kormányzati döntés a Karcsa tórendszer revitalizációjának 	<ul style="list-style-type: none"> • Együttműködés helyett rivalizálás a kistérségek, települések között, türelmetlenség, széthúzás fokozódása. • Perifériás helyzetéből fakadó hátrányok erősödése. • A külső források megszerzéséhez szükséges saját erő hiánya korlátozza a térség fejlesztéseit. • A fokozódó elvándorlás, az öregedő helyi lakosság miatt a képzett, innovatív szemléletű lakosok „utánpótlása” csökken. • A mezőgazdasági termelők, erdőtulajdonosok megmaradó kiszolgáltatottsága, tevékenységük alacsony jövedelmezősége a feldolgozóipari célú befektetések elmaradása miatt. • A képzett réteg elvándorlása csökkenti a szolgáltatások, a termelés színvonalát, gátat szab a társadalmi és gazdasági fejlődésnek. • Nagyobb tömegek kiesése a rendszeres munkát vállalók köréből, ezen emberek társadalomba, munkába való visszailleszkedésének meghiúsulása • A hátrányos helyzetű csoportok aránya nő, szociális válság alakul ki. • A térségen belüli települések közötti fejlettségi különbségek növekednek. • A természeti erőforrásokat veszélyeztető külső (hazánk más térségéből vagy külföldről érkező) szennyezés eléri a térséget. • A természeti-környezeti értékek (élővizek, növény- és vadállomány) károsodnak a ökológiai szemlélet hiánya következtében. • A Vásárhelyi Tervben tervezett fejlesztési források beszűkülése, a tervezett eredmények elmaradnak. • Befektetői tőke tartós érdektelensége, a működő vállalkozások elszegényedése, megszűnése • A képzési programok elérhetősége

<p>támogatásáról.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tömegközlekedés fejlesztése járatsűrítéssel, új vállalkozások belépésével. • Záhonyi Logisztikai Központtal a térségi kapcsolatok kiépítése. • Felsőfokú, felnőtt és szakképzés fejlesztése, kínálatbővülés. • Társadalmi összetartozás, esélyegyenlőség felértékelődése. • Folytatódik a mezőgazdaság diverzifikációja, fokozottabban összpontosítva az ökológiai értékekre. • A mezőgazdaságon belül növekszik a bioenergia alapanyag előállítás súlya és jelentősége. • Halmozottan hátrányos helyzetből eredő pozitív diszkrimináció elfogadottá válik. • Nő a társadalmi tudatosság, közösségszervezési akciók bővülnek. • Roma integráció, reintegráció. • Civil szervezetek számának bővülése. • Képzett fiatalok arányának növekedése a térségi munkaerőpiacon. • Roma vállalkozók és munkavállalók számának növekedése. • Roma közösségi házak alakulása. • Erősödő tendencia az összefogásra épülő fejlesztésre. • Szociális szövetkezetek térségi megerősödése, támogatása. • Elérhető agrár és turisztikai, környezetvédelmi, energia hatékonyságot és megújuló energiaforrások kiaknázását támogató források. • Szándék a tudatos helyi társadalom fejlesztésére. • Rendezett falukép, lakóházak tájba illesztéséért áldozatot is vállalnak az emberek. • Szociális (nappali és krízisjellegű) szolgáltatások bővülnek, minőségük javul. • Egységes térségi szemlélet megerősödése. • Természeti és épített értékeink hasznosításra alkalmasak. 	<p>nem biztosított.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A környező országok kedvezőbb adózási rendszere miatt a munkahelyteremtő beruházások a határ szlovák oldalán valósulnak meg, vállalkozások kitelepülnek. • Nem érkezik külső segítség a kisebbség helyzetének javításához. • Tovább folytatódik a vidéki emberek periférizálódása, a mélyszegénység növekszik. • A települési önkormányzatok „szociális” önkormányzattá válása. • A költséghatékonyság érdekében folytatódik az általános iskolák integrációja, megszűnése. • „Túlgondoskodás” erősödése, mely a fogyatékkal élők kezéből kiveszi a saját élete fölötti rendelkezés lehetőségét. • Békés egymás mellett élés helyett konfrontáció, kriminalizálódás fokozódása. • Alacsony szintű együttműködés a civil szervezetek, önkormányzatok, hatóságok, vállalkozások között.
--	--

• Fejlődőképes együttműködés a civil szervezetek, önkormányzatok, hatóságok, vállalkozások között.	